

EDITORIAL

En aquest butlletí us oferim l'habitual ressenya legislativa, així com dos comentaris jurisprudencials. La sentència comentada per Carolina Gala analitza la **cotització dels ajuts socials**, mentre que Josep Aldomà comenta una sentència sobre la **responsabilitat comptable en l'aplicació d'un complement retributiu**.

LEGISLACIÓ

ORDEN ESS/982/2013, DE 20 DE MAYO, POR LA QUE SE REGULA EL CONTENIDO Y EL PROCEDIMIENTO DE REMISIÓN DE LA COMUNICACIÓN QUE DEBEN EFECTUAR LOS EMPLEADORES A LA ENTIDAD GESTORA DE LAS PRESTACIONES POR DESEMPLEO EN LOS PROCEDIMIENTOS DE DESPIDO COLECTIVO, Y DE SUSPENSIÓN DE CONTRATOS Y REDUCCIÓN DE JORNADA ([accés al text](#))

Aquesta Ordre desenvolupa diverses previsions contingudes en el *Real Decreto 1483/2012, de 29 de octubre, por el que se aprueba el Reglamento de los procedimientos de despido colectivo y de suspensión de contratos y reducción de jornada* (que ja vàrem tractar en el [Butlletí núm. 109](#)). Es modifica el règim de comunicació de la informació que els ocupadors han de remetre a l'entitat gestora de la prestació d'atur en els casos d'acomiadament col·lectiu, suspensió de contractes i reducció de jornada. Us destaquem, tot seguit, allò més rellevant:

- L'àmbit d'aplicació de l'Ordre és força ampli, **incloent-hi totes les entitats públiques, amb independència de la seva forma jurídica** (art. 2). Serà obligatori per a totes aquestes entitats de remetre informació quan tinguin treballadors contractats i se'ls hagi assignat al seu número d'identificació fiscal un compte de cotització per part de la Tresoreria General de la Seguretat Social.
- **El contingut de la informació a remetre és força detallat** (art. 3), ja que en tot cas haurà de comprendre: identificació de l'ocupador; relació dels centres de treball; indicació de la seva pertinença al sector privat o al públic; causa o causes de l'adopció de la mesura i concreció de quina o quines d'elles són les que s'activen; relació nominal de treballadors i data d'inici de la mesura; consignació del resultat del període de consultes; àmbit territorial de la mesura; identificació del legal representant de l'empresa; en el supòsit de suspensió o reducció de jornada, el període individualitzat per cada treballador; quan l'acomiadament afecti treballadors de 50 anys o més, s'haurà d'indicar si l'empresa es troba inclosa en el supòsit de la D.A. 16a de la Llei 27/2011 (per a la determinació de les aportacions econòmiques); data de la comunicació a l'autoritat laboral de la decisió adoptada per l'empresa; i finalment, **en els casos d'acomiadaments col·lectius de personal laboral al servei de les administracions públiques (ja sigui la central o autonòmiques), data de l'informe de l'òrgan competent**.
- S'estipula un procediment de tramesa de informació amb mitjans electrònics (arts. 4, 5 i 6), si bé aquest es posposa fins a la seva efectivitat real (D.T. única), tramitant-se per correu electrònic fins que el procediment descrit pugui realitzar-se.
- **La informació s'haurà d'enviar a partir de la comunicació de la decisió a l'autoritat laboral, en tot cas abans que les mesures de suspensió, reducció de jornada o extinció de la relació laboral es facin efectives**.

SENTÈNCIES

AJUTS SOCIALS: ABAST DE L'OBLIGACIÓ DE COTITZAR A LA SEGURETAT SOCIAL

STSJ de Castella i Lleó de 25 de gener de 2013, recurs 290/2012 ([accés al text](#))

Comentada per Carolina Gala

En aquesta interessant sentència es discuteix si hi ha obligació de cotitzar pels ajuts socials que un ajuntament paga als seus empleats conforme a allò previst en el corresponent Conveni col·lectiu. En concret, es debat si els ajuts per pròtesis dentals, ulleres, lentilles, estudis i premi a la constància cotitzen a la Seguretat Social. La resposta del TSJ és afirmativa en tots els casos.

En primer lloc, en relació amb les ajudes per a ulleres, lentilles i pròtesis dentals, s'afirma que:

a) No existeix una equivalència entre els conceptes que cal considerar com a retribucions i aquelles quantitats que cotitzen a la Seguretat Social. I això perquè no tot el que és salari està subjecte sempre a cotització ni, sobretot, les quantitats subjectes a cotització són només les salarials. Així, per determinar si una quantitat és o no cotitzable, les normes aplicables són exclusivament la LGSS (art. 109) i el *Real Decreto 2064/1995, de 22 de diciembre, por el que se aprueba el Reglamento general sobre cotización y liquidación de otros derechos de la Seguridad Social* (art. 23).

b) Conforme a aquests preceptes, hi ha certes millores i assignacions assistencials (aportacions a plans de pensions, contractes d'assegurances...), de les quals no es pot predicar que tinguin el caràcter de contraprestació pel temps de treball efectiu o pels períodes de descans computables com de treball i que no s'inclouen a la base de cotització sempre que reuneixin determinats requisits i fins a certes quanties, de manera que si no reuneixen tals requisits, o fins i tot complint-se, superen aquestes quanties concretes, s'inclouen a la base de cotització a la Seguretat Social. És a dir, cotitzaran encara que es tracti de quantitats que, de cap manera, poden qualificar-se com a retribucions.

c) No existeix, en definitiva, una equivalència entre el que es considera salari a efectes laborals (art. 26 ET) i el que es qualifica com cotitzable a la Seguretat Social, sent aquest últim concepte més ampli i expansiu, presumint-se remuneració cotitzable tot el percebut per l'empleat, excepte els supòsits enumerats taxativament en la pròpia normativa de Seguretat Social.

d) En efecte, les excepcions a l'obligació de cotitzar són "numerus clausus" i es fixen reglamentàriament per l'art. 23 del *Real Decreto 2064/1995* i es concreten en les aportacions a plans de pensions, contractes d'assegurances i complement per incapacitat temporal.

e) Per tant, en no trobar-se les ajudes per a ulleres, lentilles i pròtesis dentals dins d'aquestes excepcions, existeix l'obligació de cotitzar per elles a la Seguretat Social.

En segon lloc, la sentència també considera que existeix l'obligació de cotitzar per l'ajut per estudis, tot assenyalant que:

a) En el cas de l'ajut per estudis, l'art. 23 del *Real Decreto 2064/1995* distingeix dos supòsits: 1) Les despeses incloses a la base de cotització, que comprenen els ajuts abonats per l'empresari per a l'actualització, capacitació o reciclatge del seu personal, quan els estudis vénen exigits pel desenvolupament de les seves activitats o les característiques del lloc de treball, així com les despeses que no vénen exigides per l'acompliment de tals activitats o característiques però són degudes per norma, conveni col·lectiu o contracte, sempre que es justifiqui la seva realització i quantia (aquests ajuts són considerades retribucions en espècie). 2) Les despeses que estan excloses de la base de cotització, que se centren en la prestació del servei d'educació preescolar, infantil, etc., per centres educatius autoritzats, als fills dels empleats, amb caràcter gratuït o per preu inferior al normal de mercat.

b) En el supòsit plantejat es tractava d'ajuts econòmics que s'havien pagat anualment per estudis dels fills dels empleats i en el cas d'una empleada havia percebut un ajut per a estudis propis, la qual cosa fa concloure que es tracta de retribucions

en espècie i, en conseqüència, han d'estar incloses a la base de cotització a la Seguretat Social.

c) El supòsit exclòs de cotització no és el referit al lliurament per l'ajuntament a l'empleat d'una quantitat de diners que aquest destina a sufragar en tot o en part determinades despeses de l'educació dels seus fills, sinó que allò que es contempla és l'exempció de cotitzar per la prestació d'un servei educatiu gratuït o per preu inferior al normal de mercat; és a dir, només resta exclòs el supòsit en què és l'ajuntament qui abona directament al centre educatiu la totalitat o part de les despeses corresponents als fills dels seus empleats.

Finalment, el Tribunal recorda que no només hi ha l'obligació de cotitzar pel concepte de "premi a la constància" fixat en conveni col·lectiu, sinó també que aquesta cotització s'ha de prorratejar al llarg de l'any i no limitar-se exclusivament al mes en què aquell es percep. Aquesta solució es fonamenta en els arts. 16.2 i 23.1 del Real Decreto 2064/1995, segons els quals les percepcions de venciment superior al mes es prorrategen al llarg dels 12 mesos de l'any, encara que no tinguin caràcter periòdic.

RESPONSABILITAT COMPTABLE EN L'APLICACIÓ D'UN COMPLEMENT RETRIBUTIU

Sentència del Tribunal Suprem de 28 de novembre de 2012, recurs 3671/2010 ([accés al text](#))

Comentada per Josep Aldomà

Un ajuntament va satisfer al seu personal un complement de paga extraordinària durant diversos exercicis, en compliment d'allò establert en l'Acord de condicions de treball del personal funcionari (encara que se l'anomenava "conveni") i del Conveni col·lectiu del personal laboral. Això implicava modificar el règim legal de les pagues extraordinàries del personal funcionari, així com un increment retributiu superior al límit establert en la LPGE dels exercicis corresponents, tant per als funcionaris com per al personal laboral. Com a conseqüència d'aquestes infraccions legals, en primera instància el Tribunal de Cuentas (TCu) considerarà que el pagament del complement estava mancat de justificació; ara bé, com que l'estructura salarial del personal laboral no infringia la legislació laboral, no era possible determinar la quantia en la qual s'excedia del límit de les LPGE, és a dir, la quantia del dany, efectiu i avaluable, als cabals públics. En conseqüència, no procedia declarar l'existència de responsabilitat comptable.

En apel·lació de la sentència anterior, la Sala de Justícia del TCu va estimar que la jurisdicció comptable és competent per a valorar com a qüestió prejudicial si un Acord de condicions de treball o un Conveni col·lectiu s'ajusten a Dret (sense declarar-los il·legals), en ser aquest un element previ necessari per a la declaració de responsabilitat comptable. Considerats il·legals pel TCu, els pagaments estarien mancats de fonament jurídic adequat i suficient. La simple existència d'un contracte, conveni, pacte, resolució o acord no implica necessàriament que siguin jurídicament correctes els pagaments que se'n deriven, doncs si aquests títols tenen vicis jurídics rellevants, no es podran constituir en causa legal justificativa de les sortides de cabals que siguin conseqüència d'aquests. Amb aquest argument, la Sala declararà que existia responsabilitat comptable.

La STS que es comenta anul·la la STCu i declara la inexistència de responsabilitat comptable. Segons el TS, els complements de paga extraordinària abonats no tenien la consideració legal de "pagaments indeguts" als efectes de responsabilitat comptable, per tres motius connexes:

En primer lloc, perquè el TCu realitza indegudament una interpretació àmplia del concepte de "alcance" i demostra clarament la dificultat per quantificar l'import dels danys causats. El TS afirma que s'ha de fer una interpretació estricta d'aquest concepte d'acord amb l'art. 72.1 de la *Ley 7/1988, de 5 de abril, de funcionamiento del Tribunal de Cuentas* (LFTCu) i que s'han de diferenciar els supòsits de responsabilitat comptable per "alcance" -il·lícit tipificat en els arts. 72 de la LFTCu i 177.1.a) de la *Ley 47/2003, de 26 de noviembre, General Presupuestaria* (LGP)- d'altres infraccions comptables com la de l'art. 177.1.d) de la LGP, consistent a efectuar pagaments indeguts en liquidar les obligacions. Segons el TS, no es poden buidar de contingut els il·lícits de les lletres b) a f) de la LGP amb una interpretació àmplia i errònia del concepte de "alcance" regulat en l'apartat a) citat. D'aquí es desprèn que no s'havia de seguir el procediment de reintegrament per "alcance" regulat en els arts. 72 a 74 LFTCu.

En segon lloc, i relacionat amb l'argument anterior, el TS considera que la Sala del TCu no havia d'estendre la seva jurisdicció amb la declaració prejudicial d'il·legalitat de l'art. 33 del Conveni col·lectiu, perquè aquesta il·legalitat condiona l'existència d'un il·lícit pressupostari de l'art. 177.1.d) LGP, però no guarda la relació directa que exigeix l'art. 17.2 "in fine" de la LOTCu amb la qüestió principal resolta, que és un reintegrament per "alcance". Dit d'altra manera, la declaració de nul·litat del Conveni no era en aquest cas un antecedent lògic-jurídic de la declaració de "alcance"; i el seu examen, que no condicionava la resolució del procés principal, corresponia a la jurisdicció contenciós administrativa i no a l'àmbit de la jurisdicció comptable com a qüestió prejudicial no devolutiva.

En tercer lloc, la STS subratlla que la declaració de nul·litat de l'art. 33 del Conveni col·lectiu, fins i tot en cas d'acceptar-se, resultaria inútil perquè no afectaria els actes d'aplicació del conveni que van autoritzar l'abonament dels complements retributius, els quals es van fer, per tant, a l'empara de les normes d'un conveni col·lectiu vàlides i efectives quan es van dictar i executar els pagaments.

Hi mancaria, doncs, un element essencial determinant de la responsabilitat comptable: l'existència d'un il·lícit pressupostari i/o comptable. Amb aquests arguments conclou el TS que no es pot exigir responsabilitat comptable en aquest cas.